

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Przedmowy	17
Przedmowa do XI wydania	17
Przedmowa do X wydania	18
Przedmowa do IX wydania	18
Przedmowa do VIII wydania	18
Przedmowa do VII wydania	19
Przedmowa do VI wydania	19
Przedmowa do V wydania	20
Przedmowa do IV wydania	20
Wst p.	23
§ 1. Poj cie i nazwa post powania cywilnego	23
§ 2. Rodzaje post powania cywilnego	23
§ 3. Prawo post powania cywilnego	26
§ 4. Funkcja post powania cywilnego	29
Dział I. ZAGADNIENIA OGÓLNE	33
ROZDZIAŁ I. Dopuszczalno drogi s dowej i wła ciwo trybu post powania rozpoznawczego	33
§ 5. Dopuszczalno drogi s dowej	33
§ 6. Niedopuszczalno drogi s dowej	34
§ 7. Wła ciwo trybu post powania rozpoznawczego	37
ROZDZIAŁ II. Stosunek post powania cywilnego przed s dami powszechnymi do innych post powa	38
§ 8. Stosunek post powania cywilnego do post powania pojednawczego w sprawach z zakresu prawa pracy	38
§ 9. Stosunek post powania cywilnego do post powania karnego	39
I. Rozgraniczenie obu post powa	39
II. Wpływ post powania i wyroku karnego na post powanie i orzeczenie cywilne	40

III. Wpływ post powania i orzeczenia cywilnego na post powanie i orzeczenie karne	42
§ 10. Stosunek post powania cywilnego do post powania administracyjnego i post powania przed sądami administracyjnymi	42
I. Rozgraniczenie tych post powa	42
II. Wzajemny wpływ tych post powa oraz zapadłych w nich orzecze	43

ROZDZIAŁ III. Terytorialny i czasowy zasięg mocy obowiązującej prawa post powania cywilnego. Jurysdykcja krajowa. Immunitet sądowy i egzekucyjny.	45
§ 11. Terytorialny zasięg mocy obowiązującej prawa post powania cywilnego	45
§ 12. Czasowy zasięg mocy obowiązującej prawa post powania cywilnego	45
§ 13. Jurysdykcja krajowa	46
§ 14. Immunitet sądowy i egzekucyjny	53

ROZDZIAŁ IV. Zasady post powania cywilnego	57
§ 15. Pojęcie i rodzaje zasad post powania cywilnego	57
§ 16. Zasada prawdy materialnej	59
§ 17. Zasada dyspozycyjności	60
§ 18. Kontrydiktoryjność	61
§ 19. Zasada równości stron (uczestników post powania)	63
§ 20. Zasada bezpośredniości	64
§ 21. Zasada koncentracji materiału procesowego	65
§ 22. Zasada ustności	67
§ 23. Zasada jawności	68
§ 24. Zasada formalizmu post powania	71
§ 25. Zasada inicjatywy procesowej organów procesowych i egzekucyjnych	72

ROZDZIAŁ V. Udział w post powaniu cywilnym prokuratora i innych organów działających na zasadach takich jak prokurator oraz organizacji pozarządowych	73
§ 26. Udział prokuratora w post powaniu cywilnym	73
§ 27. Udział w post powaniu cywilnym innych organów działających na zasadach takich jak prokurator	77
§ 28. Udział organizacji pozarządowych w post powaniu cywilnym	79

ROZDZIAŁ VI. Czynności post powania	81
§ 29. Pojęcie, rodzaje i ogólna charakterystyka czynności post powania	81
§ 30. Pisma procesowe	85
§ 31. Doręczenia	89
§ 32. Posiedzenie sądowe	93
§ 33. Terminy w post powaniu cywilnym	94
§ 34. Przywrócenie uchybionego terminu	97

ROZDZIAŁ VII. Koszty post powania	99
§ 35. Pojęcie, funkcje i rodzaje kosztów post powania	99
§ 36. Zwrot kosztów post powania	105
§ 37. Zabezpieczenie kosztów procesu	108

ROZDZIAŁ VIII. Pomoc prawna z urz du	110
§ 38. Istota i zasady pomocy prawnej z urz du	110
ROZDZIAŁ IX. Podmioty post powania cywilnego (wiadomo ci ogólne)	114
§ 39. Poj cie i rodzaje podmiotów post powania cywilnego	114
§ 40. Mo no ci i powinno ci uczestników post powania cywilnego	115
Dział II. PROCES	117
ROZDZIAŁ X. Istota procesu cywilnego	117
§ 41. Teorie dotycz ce istoty procesu cywilnego	117
ROZDZIAŁ XI. Podmioty procesu	119
Podrozdział I. Organy procesowe	119
§ 42. Przewodnicz cy	119
§ 43. S d (uwagi ogólne)	120
§ 44. Wła ciwo s du (wiadomo ci ogólne)	122
§ 45. Wła ciwo rzeczowa	122
§ 46. Warto przedmiotu sporu	125
§ 47. Wła ciwo miejscowa	126
§ 48. Wła ciwo funkcyjna	129
§ 49. Niewła ciwo s du i jej skutki	131
§ 50. Skład s du	133
§ 51. S dzia i referendarz s dowy	135
§ 52. Wył czenie s dziego	137
Podrozdział II. Uczestnicy post powania	139
§ 53. Strony procesowe	139
I. Dwustronno procesu cywilnego	139
II. Poj cie strony	139
III. Konieczne przymioty strony	140
§ 54. Zdolno s dowy	141
§ 55. Zdolno procesowa	143
§ 56. Legitymacja procesowa	145
§ 57. Współuczestnictwo procesowe	149
§ 58. Nast pstwo procesowe	153
§ 59. Interwencja główna	155
§ 60. Interwencja uboczna	156
§ 61. Przypozwanie	158
§ 62. Działanie za stron nieb d c osob fizyczn jej organu	159
§ 63. Przedstawicielstwo ustawowe w procesie	160
§ 64. Kurator w procesie cywilnym	162
§ 65. Pełnomocnictwo w procesie	163
§ 66. Zast pstwo s dowy Skarbu Pa stwa i innych podmiotów pa stwowych	167
ROZDZIAŁ XII. Powództwo	171
§ 67. Poj cie i rodzaje powództwa	171
§ 68. Zagadnienie tzw. prawa do powództwa	176

§ 69. Przedmiot procesu cywilnego	179
§ 70. Kumulacja roszczeń	181
§ 71. Czciowe dochodzenie wiadczenia	183
§ 72. Wytoczenie powództwa oraz inne sposoby wszczęcia procesu	183
§ 73. Odrzucenie pozwu	187
§ 74. Przesłanki procesowe	189
§ 75. Dorczenie pozwu pozwanemu i jego skutki	191
§ 76. Ustosunkowanie się pozwanego do powództwa	194
§ 77. Powództwo wzajemne	198
§ 78. Cofnięcie pozwu i zrzeczenie się roszczenia	200
§ 79. Zmiana powództwa	203

ROZDZIAŁ XIII. Rozprawa. Ugoda s dową . . . . .

§ 80. Rozprawa	207
§ 81. Ugoda s dową i przed mediatorem	211

ROZDZIAŁ XIV. Dowody . . . . .

§ 82. Ustalenie twierdzeń faktycznych	216
§ 83. Pojęcie i przedmiot dowodu	217
§ 84. Ciar dowodzenia	217
§ 85. Rodki dowodowe	218
§ 86. Postępowanie dowodowe	225
§ 87. Ocena dowodów	227
§ 88. Zabezpieczenie dowodów	228
§ 89. Niedowodowe rodki ustalenia	229
§ 90. Uprawdopodobnienie	230

ROZDZIAŁ XV. Orzeczenia s dowe . . . . .

§ 91. Pojęcie i rodzaje orzeczeń s dowych	231
§ 92. Wyrok. Pojęcie i rodzaje	231
§ 93. Wyrok uwzględniający i wyrok oddalający powództwo	232
§ 94. Wyrok zasądzający, ustalający i kształtujący	234
§ 95. Wyrok deklaracyjny i wyrok konstytutywny	236
§ 96. Wyrok pełny, częściowy, wstępny, końcowy, łączny	236
§ 97. Wyrok kontradiktoryjny i wyrok zaoczny	237
§ 98. Wydanie wyroku	239
§ 99. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia (rektyfikacja) wyroków	244
§ 100. Nakazy zapłaty	245
§ 101. Postanowienia	245
§ 102. Wykonalność orzeczeń	248
§ 103. Prawomocność orzeczeń	251
§ 104. Powaga rzeczy osądzonej	253

ROZDZIAŁ XVI. Rodki zaskarżenia . . . . .

§ 105. Pojęcie, system i charakterystyka rodków zaskarżenia	257
§ 106. Apelacja	260
§ 107. Zaalenie	270

§ 108. Skarga kasacyjna	273
§ 109. Wznowienie post powania	281
§ 110. Skarga o stwierdzenie niezgodno ci z prawem prawomocnego orzeczenia ..	285
§ 111. Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w post powaniu s dowym bez nieuzasadnionej zwłoki	287

ROZDZIAŁ XVII. Post powania odr bne . . . . .

§ 112. Uwagi wst pne	289
§ 113. Post powanie w sprawach mał e skich	290
I. Zagadnienia ogólne	290
II. Post powanie w sprawach o rozwód i o separacj	292
III. Post powanie w innych sprawach	294
§ 114. Post powanie w sprawach ze stosunków mi dzy rodzicami a dzie mi	294
§ 115. Post powanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpiecze społecznych	296
I. Zagadnienia ogólne	296
II. Post powanie w sprawach z zakresu prawa pracy	298
III. Post powanie w sprawach z zakresu ubezpiecze społecznych	299
§ 116. Post powanie w sprawach o naruszenie posiadania	301
§ 117. Post powania w sprawach rozpoznawanych przez s d ochrony konkurencji i konsumentów	301
§ 118. Post powanie nakazowe i upominawcze	304
§ 119. Post powanie uproszczone	307
§ 120. Europejskie post powania w sprawach transgranicznych	309
§ 121. Elektroniczne post powanie upominawcze	314
§ 122. Post powanie grupowe	315
§ 123. Wzajemny stosunek post powa procesowych	318

ROZDZIAŁ XVIII. Zawieszenie i umorzenie post powania . . . . .

§ 124. Zawieszenie post powania	320
§ 125. Umorzenie post powania	325

Dział III. POST POWANIE NIEPROCESOWE . . . . .

ROZDZIAŁ XIX. Post powanie nieprocesowe. Zagadnienia ogólne . . . . .

§ 126. Historyczne i merytoryczne podło e post powania nieprocesowego	329
§ 127. Przepisy reguluj ce post powanie nieprocesowe	331
§ 128. Podmioty post powania nieprocesowego	332
§ 129. Wszcz cie post powania nieprocesowego	335
§ 130. Przebieg post powania nieprocesowego	336
§ 131. Orzeczenia w post powaniu nieprocesowym	337
§ 132. Rodki zaskar enia w post powaniu nieprocesowym	338

ROZDZIAŁ XX. Post powanie nieprocesowe w poszczególnych rodzajach spraw uregulowane przepisami Kodeksu post powania cywilnego . . . . .

§ 133. Uwagi wst pne	342
--------------------------------	-----

§ 134. Post powanie w sprawach z zakresu prawa osobowego	343
I. Post powanie w sprawach o uznanie za zmarłego	343
II. Post powanie w sprawach o stwierdzenie zgonu	344
III. Uchylenie postanowienia uznaj cego za zmarłego albo stwierdzaj cego zgon	344
IV. Post powanie w sprawach o ubezwłasnowolnienie	345
§ 135. Post powanie w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opieki i kurateli	348
I. S d opieku czy	348
II. Sprawy mał e skie i post powanie w tych sprawach	350
III. Sprawy ze stosunków mi dzy rodzicami a dzie mi i post powanie w tych sprawach	353
IV. Sprawy dotycz ce przysposobienia i post powanie w tych sprawach	354
V. Sprawy z zakresu opieki i post powanie w tych sprawach	355
VI. Sprawy o odebranie osoby podlegaj cej władzy rodzicielskiej lub pozostaj cej pod opiek	356
VII. Sprawy dotycz ce wykonywania kontaktów z dzieckiem	358
VIII. Sprawy z zakresu kurateli i post powanie w tych sprawach	359
§ 136. Post powanie w sprawach z zakresu prawa rzeczowego	360
§ 137. Post powanie w sprawach z zakresu prawa spadkowego	366
§ 138. Post powanie w sprawach z zakresu przepisów o przedsi biorstwach pa stwowych i o samorz dzie załogi przedsi biorstwa pa stwowego	375
§ 139. Post powanie w sprawach depozytowych	377
§ 140. Post powanie rejestrowe	378

ROZDZIAŁ XXI. Post powanie nieprocesowe w poszczególnych rodzajach spraw przewidziane w przepisach innych ustaw ni Kodeks post powania cywilnego . . . . .

§ 141. Post powanie w sprawach z zakresu prawa o aktach stanu cywilnego	380
§ 142. Post powanie w sprawach dotycz cych dokumentów	381
I. Post powanie w sprawach o odtworzenie dyplomów i wiadectw o uko czeniu nauki	381
II. Post powanie w sprawach o umorzenie utraconych dokumentów (amortyzacyjne)	383
III. Umarzanie weksli i czeków	384
§ 143. Post powanie w sprawach dotycz cych nieruchomości	384
I. Rozgraniczenie nieruchomości	384
II. Stwierdzenie nabycia własno ci nieruchomości przez posiadacza samoistnego oraz odraczanie terminu zapłaty nale no ci z tytułu tego nabycia	385
§ 144. Post powanie ewidencyjne dotycz ce partii politycznych	386
§ 145. Post powanie w sprawach nieletnich i dotycz ce przymusowego leczenia nieletnich narkomanów	388
§ 146. Post powanie w sprawach z zakresu prawa medycznego	389
§ 147. Post powanie w sprawach przymusowego leczenia alkoholików	391
§ 148. Post powanie w sprawach z zakresu prawa o notariacie	392
§ 149. Post powanie w sprawach dotycz cych obywatelstwa i zmiany nazwiska dziecka	393

I. Post powanie w sprawach dotyczących obywatelstwa dziecka	393
II. Post powanie w sprawach dotyczących zmiany nazwiska dziecka	393
§ 150. Post powanie w sprawach z zakresu spółdzielczego prawa mieszkaniowego ..	394
§ 151. Post powanie w sprawach z zakresu prawa wyborczego	394
§ 152. Post powanie w sprawach z zakresu prawa morskiego	401
§ 153. Post powanie ze skargi na odmowę przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu inicjatywy ustawodawczej.	403
§ 154. Post powanie z odwołania na odmowę rejestracji układów zbiorowych pracy.	403
§ 155. Post powanie dotyczące wyborów do rady powiatowej izby rolniczej	403
Dział IV. Sąd Polubowny (Arbitrażowy)	405
Dział V. Post powanie w razie zaginięcia lub zniszczenia aktu (rekonstrukcyjne)	413
Dział VI. Post powanie zabezpieczające	415
I. Przedmiot, cel, rodzaj i warunki zabezpieczenia	415
II. Przebieg post powania zabezpieczającego	419
Dział VII. Post powanie egzekucyjne	423
ROZDZIAŁ XXII. Zagadnienia ogólne	423
§ 156. Egzekucja i post powanie egzekucyjne	423
§ 157. Post powanie o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu (klauzulowe), właściwe post powanie egzekucyjne i post powanie podziałowe	424
§ 158. Post powanie egzekucyjne a środki cywilne post powanie rozpoznawcze	425
§ 159. Egzekucja środków dowodowa a egzekucja administracyjna	426
§ 160. Rodzaje egzekucji	426
§ 161. Podmioty post powania egzekucyjnego	427
§ 162. Rodzki zaskarżenia	431
ROZDZIAŁ XXIII. Podstawy egzekucji	434
§ 163. Tytuł wykonawczy zwykły	434
§ 164. Za wiadczenia w post powaniach europejskich	437
§ 165. Klauzula wykonalności	438
§ 166. Nadawanie klauzuli wykonalności zagranicznym tytułom egzekucyjnym ...	442
§ 167. Tytuły wykonawcze szczególne	443
ROZDZIAŁ XXIV. Ograniczenia egzekucji	445
ROZDZIAŁ XXV. Powództwa przeciwegzekucyjne	448
§ 168. Uwagi wstępne	448
§ 169. Powództwo opozycyjne	448
§ 170. Powództwo ekscydencyjne albo interwencyjne	451

ROZDZIAŁ XXVI. Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne, zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego	452
§ 171. Wszczęcie egzekucji	452
§ 172. Dalsze czynności egzekucyjne	454
§ 173. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego	456
§ 174. Umorzenie postępowania egzekucyjnego	458
ROZDZIAŁ XXVII. Egzekucja świadczeń pieniężnych	461
§ 175. Egzekucja z ruchomości	461
§ 176. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	465
§ 177. Egzekucja z rachunków bankowych	467
§ 178. Egzekucja z innych wierzytelności	469
§ 179. Egzekucja z innych praw majątkowych	470
§ 180. Egzekucja z nieruchomości	471
§ 181. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkownika wieczystego	473
§ 182. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	474
§ 183. Egzekucja ze statków morskich	475
§ 184. Egzekucja przez zarządcę przymusowy	476
§ 185. Egzekucja przez sprzedawcę przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	477
§ 186. Wyjawienie majątku	478
§ 187. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych	479
§ 188. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej	482
§ 189. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	482
ROZDZIAŁ XXVIII. Egzekucja świadczeń pieniężnych	486
ROZDZIAŁ XXIX. Egzekucja z udziałem Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego i przedsiębiorcy	489
Dział VIII. MI DZYNARODOWE POSTĘPOWANIE CYWILNE	491
§ 190. Zagadnienia ogólne	491
§ 191. Międzynarodowa pomoc prawna i niektóre inne zagadnienia dotyczące postępowania	492
§ 192. Prawo pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej	493
§ 193. Uznanie orzeczeń sądów zagranicznych	495
I. Skuteczność orzeczeń sądów zagranicznych	495
II. Postępowanie w sprawie ustalenia uznania orzeczenia sądu zagranicznego	496
Skorowidz rzeczowy	499